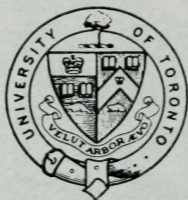
A white rectangular label on the left edge of the book cover. It features a standard 1D barcode at the top, with the number "3 1761 03573 2239" printed in black below it.

3 1761 03573 2239

PG
5038
J45P67
1919
C.1
ROBA

Purchased From
Funds Donated
by
**The Andrew W. Mellon
Foundation**

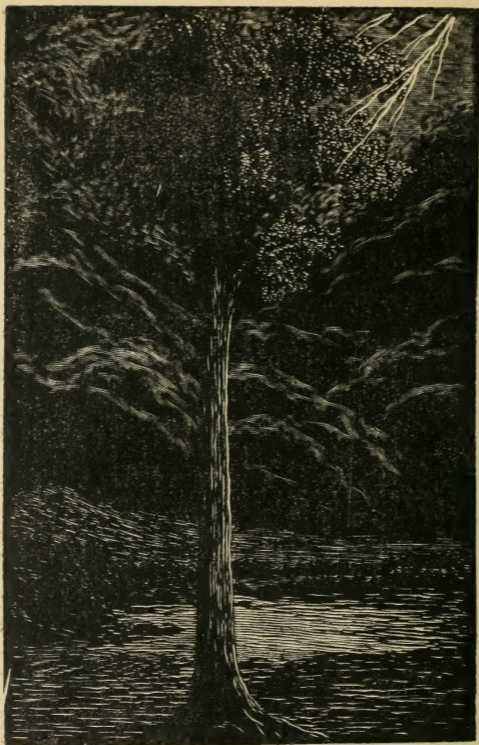

POSLÁNÍ

R Ů Ž E N A J E S E N S K Á

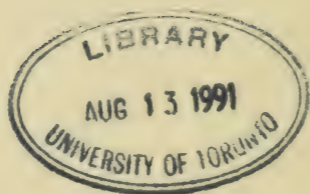
P O S L Á N Í

B Á S N Ě

K R Á L. V I N O H R A D Y

M D C C C C X I X

LIBRARY

AUG 13 1991

UNIVERSITY OF TORONTO

K SV. VÁCLAVU

Tys kdysi, kníže měkký, milující,
stál v modlitbě nad krásnou svojí zemí,
jak do našich dnů slovo chtěl bys říci,
jež láskou zablesklo by srdci všemi,
svatý Václave!

Tys věděl, co vše na tvou zemi čeká,
že nebude jí hodiny, dne bez příkoří,
a statečnost tvá vtělila se v reka
budoucí spásy – přízraku na bílém oři,
jenž, drahý přelud, věrně s námi kráčí,
korouhví slavnou cestu k cíli značí,
až vtělen v hrůzu zdeptáš plémě dračí,
svatý Václave!

Je hříchů našich víc' než v moři písku,
my mnohou křivdu sami zavinili,
ach, odpusť nám, a zůstaň, zůstaň v blízkou,
i mnozí hrdinové mezi námi byli
i oběti i ctnosti, lásky příval,
jak ty ses do našich snů vtěloval a díval,
svatý Václave!

A přišla chvíle. Osud ukonejší!
Ty všechno chápeš, obět bratrova byv meče.
Je tryzna ponurá, a rána krvavější,
když z dvojnásobných tepen moře krve teče,
svatý Václave!

Legendo sladká, modlitbo a písni,
patrone České země, ochrom naše katy,
budoucnost naši pohádkou své duše vysni,
a vysvobod' nás, láskyplný svatý,
tvá síla tajemná ať zdolá draky stohlavé,
tvá koruna ať volnost vyzáří z dna výhně krvavé,
svatý Václave,
svatý Václave!

1914

TY ZEMĚ NEŠŤASTNÁ!

Ty země nešťastná, ty tichá, nevinná,
tvůj nesvětský svět je dnes smutný přelud jen,
tvá města památná, tvá měkká rovina,
jak do duše nám přiblížil tě Verhaeren.

Profily zvoníc tvých hallucinovaných
strašně se rýsují v požárech krvavých,
a mrtvé pohádky se vynořují z nich –
zbrocená krví křídla labutí.

Hluboké ticho porušeno jest...
Baladu větru o hrůze a zhasnutí
všech srdcí, slunce, hvězd
zpívají opuštěná kola mlýnů větrných,
a krev a slzy žhavé kanou s nich.

Ty země nešťasná... Chlad vod tě objímá
a modrá výška nebe, dálka přátelství...
Jde hrůza, vidíš? Všickni mrtví tvoji tkví
očima mrtvýma,
očima vytrěštěnýma
tkví na nebi a vymáhají spravedlnost boží
a vyzařují kletbu, jež se množí
v cos přízračného: kletba vítězí,
burácí nářek, tlukot srdcí, ruce zmítající řetězy,
a kletba vítězí! Buď pozdraven
náš Verhaeren!

1914

K BÍLÉMU MĚSTU

K bílému městu, v jaro zasněnému,
jsem přišla žhavá sluncem, touhami,
užaslá hleděla jsem dlouho k němu,
jak svaté, bílé plane touhami
oliv a révy v stříbrošedém lemu...
Čís' ruka v dlaně růže vetkla mi.

A šla jsem osamělá v sladkém ránu,
tajemně rozsvíceném v závojích,
mé srdce opojené odpoutánu
mne vzneslo v okřídlených závojích...
Až večer, večer pak v San Damianu
jsem stopy krve našla v dlaních svých.

VIDĚNÍ

V Remeši, 2. XI. 1913.

Byl listopad, nevlídný měsíc,
jak utkaný ze smutků, z vin,
a záludná cesta mě děsíc
šla daleká, tmavá, šla v stín.

A nesmírná rovina táhla
své úděsné prostory v dál,
a mlhami zář tryskla náhlá:
chrám zázračný přede mnou stál.

Čněl v mlčící tajemno vzhůru
ten mohutný krajkový sen,
ten kamenný div. Teskně v kůru
verš poslední právě byl pěn.

A dozněl. Já vešla. Čí stopy
mne vedly v ten soumravný třpyt
pod záhadnou klenbu, jež klopí
svůj rozmach a vzlet v slavný klid?

Jak zakleta lodí jdu vonnou
až k oltáři, před nímž se splet'
roj postav a kadidla clonou
mi zjevil se přízračný kmet.

Ten na knihu obřadně vložil
svou pravici, obrátil tvář,
a jako by nadšením ožil
zrak vysílal nesvětskou zář.

Nad Remešským evangeliem
v slib závazný zněl jeho hlas:
„Krev na oltář vlasti své vlijem’
pro svobodu, volnost všech nás!“

Já věděla – v posvátné chvíli
jsem přišla. Sbor rukou se zdvih’,
před mocnými králi stál bílý,
stál prorocky Sázavský mnich.

Nad pergamen vyrostla víra,
jíž zazářil Prokopův zjev,
ó, duchové strážní, co svírá,
nechť plamenná rozdrtí krev!

A předtucha v srdce mi sáhla:
čas přijde, by pochodeň vzňal,
a nesmírná rovina táhla
své úděsné prostory v dál.

VEČER

V hýřivých barvách zazlátlé listí
nad námi s nebem baldachýn splétá.
Slyšíš mé srdce? Jsme zde tak jisti
před zraky světa! Jediná věta
závratná, něžná do tmy se noří.
Jsou-li to jiskry neb srdce samá
tajemně hoří slzavým zlatem
do noci tmavé, majáky moří,
krvácejíce pro lidské drama?

I moje srdce v šílenství svatém
padá a stoupá v nesmírné zdroje
drahé tvé duše! Hlubokým tichem
démantně do tmy s nábožným hříchem
vryl jsi dvě slova věčná: „Jsi moje!“

MÉ DRAHÉ ČECHY

Mé drahé Čechy, smutná vlasti drahá,
ty země předurčená srdcem být,
v něž všecka ústí krev a žhavě sahá
v osudy příští, ponurý snes klid,
klid vyvolených k velikému cíli
za cenu otroctví staletých muk,
ať záští, hněv nás nepřátelsky bily,
zní v bouřích ryze jména tvého zvuk.

Majákem, baštou, stráží, hudbou míru,
zázračným šperkem, středem osudným,
z nejvyšších rozkazů, vy mějte víru,
mé drahé Čechy, budete tím vším!

1915

SVATOŘEČENÍ

Elle a tant mangé de monde
la bête de Gévaudan.

Když madame Bassalová zprávu uslyšela
o smrti Maratově, divně vzrušena,
s vášnivým ohněm v očích druhu svému děla:
„Francie dosud neopustil dobrý Bůh,
má srdce hrdá, statečná a vznešená,
jen prostá dívka, slyšte, jaký bouřný duch!
Ó, toužím stisknouti tu ruku krvavou!“

A odpověděl její druh: „Má drahá paní,
mstí zákon žhavě bludné ctnosti popravou,
snad pro ni nezazní již tato hodina!“

„Je mrtva? Kéž svou slavně odvážlivou zbraní
vznítíla jiskru spásy kráska hrdinná!“
A madame náhle na klekátko svezla se,
křížem se znamenajíc k nebi zvedla hlas:
„Svatá Charlotta Cordayová, pros za nás!“

Nodier kleknuv opakoval v ohlase,
jak by se do modlitby srdce vtělila:
„Svatá Charlotta Cordayová, pros za nás!“

A právě v tutéž chvíli — sedmá temně odbila —
se skutálela umíráčku za kvílení
Charlotty Cordayové hlava po lešení.

OSUD

V dalekou cestu, dalekou,
most dlouhý pne se nad řekou,
a v tempu cvakajících hodin
jde po něm zástup jako mrak,
na chmurných čelech jeden znak:
otcové rodin, děti rodin.

Zní zvony právě nad městem
všem nekonečným bolestem,
a srdce jejich roztavená
kovových slzí roní déšť...
Pak do tmy očí nevytřešř:
za každým slínem dítě, žena!

A mraky lidí jdou a jdou
tou vzduchu jasnou svobodou...
„Kde osudů je našich kořen?“
„Ó, Bože,“ řekl jeden z nich,
a poslední jak děcko vzdych':
„Já k tvému obrazu byl stvořen!“

Most dlouhý pne se nad řekou
v dalekou cestu, dalekou,
a žhavým přestem lkají zvony:
„Již nevrátí se, nevrátí
z krvavých balad závratí
obrazů božích miliony!“

1915

NOKTURNO

Plují rudá mračna jak zrcadla země,
ve skále tam spíte, naši rytíři,
noci odcházejí neprodyšně, temně,
krvavě v nich hoří čelist upíří!

Bila mnohá půlnoc ponuře a strašně,
a přec naše síla za tisíce let
odolala statně patám dravé vášně:
stojíme, svůj malý, ale pevný svět.

I když oslábli jsme, věřím ve vás, věřím,
vždyť jsme nerozlučná vašich duší část,
naši rytíři, vy ku podsvětí dveřím
našli byste cestu — zachránili vlast.

Stojíme však hrdě, vaši dědicové,
všickni jeden vzlet, jenž k metám zamíří
velkým, nejvyšším, kam touží naši snové,
spěte nerušeně, naši rytíři.

1917

PŘÍPITEK V DÁLKU

Daleko kdesi poháry zvoní,
francouzskou révou zjiskřené,
stíny se kloní, světla se roní
do noci, noci zaslíbené.

V samotě vidím vše, co se děje,
dálkou a rythemem, a ty slyš,
srdce mé jak se pro tebe chvěje,
o hvězdy cinká moje číš!

Hrdinsky k nebi pravici zvedni,
vzývám tě k výším, pohleď k nim',
já tobě v lásce – poklekni před ní –
neviditelná připíjím!

OZVĚNOU

V slunci, jehož oko divotvorně hledí
na nás přísně, žhavě, milostně a žhavě
obejmi mne pevně na kamenů šedi
drsne skály světa, těsně hlavu k hlavě,
aby naše oči božské záře plny
srdce navzájem si svatým ohněm vzňaly
v nerozlučné, zpěvné, rozhýřené vlny
plamenů, jichž dravý život nezakalí.

Slunce, slunce ať nám svítí krve nachem,
zapalujíc duše v nadpozemské síle,
v polibku ať vzdání odvážlivě plachém
zachvějí se velké, nesmrtelné cíle,
nesmrtelné, byť nám v rozhořelé touze,
jež se sama k slunci tvůrčím vzletem druží,
polibek náš svatý něžně zhalil pouze
drsne skály světa stolistou tvou růží.

PÍSEŇ NA ODCHODU

Ty zapomínáš, zapomínáš,
že já jsem odcházející.
Břeh zaplaven je v hájích lunou,
v níž třeští vroucně slavíci.
A letíme tam cestou slunnou,
krev na rtech – krutá dychtivost,
ty ku věčnosti ruce spínáš,
a já jsem pouze plachý host.

Být v propast nebe ponoření,
ach milost štěstí nejvyšší!
Mé lodi signál zní, ó zavrať:
tvá svatá vůle neslyší.
Já odcházím, a ty se navrať
v zář, jež ti slavně zaplane:
v tvém strašně krásném zapomnění
mé srdce navždy zůstane!

TIBETSKÝ STROM

„Ty onen Tibetský jsi strom...
Posvátné značky na každém má listě
a roste v osud nezbadatelný
a jeho zákon – jistě
postupně až v světelný,
úžasný přízrak věčnosti...
A přece nenadále, stoje v plnosti,
je divem.
A listy jeho spadávají
v snu přetesklivém,
rašící nové listy mají
své nové písmo, a je nutno čísti,
co pouze zasvěcenec zví,
do smrti stromu v jeho žlutém listí,
má-li být pochopeno jeho tajemství!“

„Já onen Tibetský jsem strom?
ne, prostý strom jsem, bouřím vydaný,
v nějž pere příval, blesk a hrom,
a nemá opory ni ochrany,
a touží růst a kvést...
Vím, do vrcholu rostu, koruna snů mých
se dotýká až hvězd
a zachvívá se nejvzrušenějšími
písněmi srdce...
Ty, jenž jsi nové listy stvořil na větvích,
ty, jenž jsi sluncem vzešel, hovoř s nimi,
s písněmi horoucího srdce:
tvůj Tibetský jsem strom.“

ČECHY!

Píseň legionářů

Jste v naší krvi, Čechy, hořící
tvořivou láskou, Čechy, vleptány
do našich srdcí, máme v pravici
Žižkovu sílu, nejdem' bez rány
na lůžko země, Čechy, rekovnost
tvých dětí nezná mezí, před námi,
za námi mlha, a z ní rost' a rost'
váš drahý obraz, Čechy, s touhami
po velké tryzně k vaší svobodě.
To nebyl obraz jen, to živý zjev
prostorem s námi šel, jak v národě
když prorok vztyčí svatou korouhev.
Smrt neděsila, život nelákal,
jen naše poroba a vítězství,
kdo živ, je lvem, a mrtvý ještě vstal
a vnukal bojujícím tajemství
odvahy, vzletu! Čechy, umřítí
je sladko pro vás, teče naše krev,
a vám z ní, Čechy, slunce vysvítí!
To není obraz jen, to živý zjev —
a my jdem' za ním, předurčení jdem'
jak boží vojsko! Čechy, spatříme
vás ještě někdy, Čechy? Vzdáleny
jste příliš, my však zápasíce vidíme
Vás, Čechy, vysvobozeny a spaseny!

MRTVÉMU PŘÍTELI

Čtu listy tvoje, vroucně zadýchané
zasněnou hloubkou, duší plamenou
i řádky v horečce a ve tmě psané
s velikých vzletů jasnou proměnou,

tvé zpovědi a touhy, rozmach k činům
a teplé vyzvání k tvým andělům
v park podzimní a k smaragdovým stínům
zahradky v Sèvru, vzdané pocelům

se probouzejícího jara, v Paříž,
v jiskřící Paříž, Jenovefin zjev!
Ach, zřím tě, tvůrčí dychtivostí záříš
vnukaje mrtvé hlíně dech i krev

a snům svým skutečnost a svému vzletu
odvahu, sílu! Cítím krutý žal
v tvou patříš s tebou nedostižnou metu,
s níž celé srdce své jsi žhavě spial.

Opojen stojíš v družině svých postav
v řeholi dobrovolné mimo svět,
svým nejsvětějším křídům věren ostav,
ó, slyším v samotu svou jejich let!

Tvé náboženství vzosným ohněm plane,
a dosud mocí svou mne ovládáš,
ať v tišině neb bouři rozpoutané,
mé duši jak své drahé sestře kaž!

Baudelairův pomník nad mým stolem psacím,
mé jméno na okraji s jménem tvým
kouzelně spojeno. Když cestu ztrácím,
úzkosti sejmi křídílům sklopeným!

Ty přítomný svým samotářství ritem,
skleň nade mnou svých vidin kopuli,
chci následovat tě v tvém chrámu skrytém
ať sen svůj rozsvítím neb zhasnu-li ...

NAŠIM

Zvěstujte Našim, vichry v dálku letící
poslední naše slova, vzrcadlete
obrazy hrůz a smrti, mraky plující,
všem očím u nás, ať jim oheň zkvete
z purpuru naší krve, srdce rozbuší
a odvážlivou sílu vnuká do duší!

Zvěstujte našim, nepopsané kameny,
že ležíme tu mrtví jejich rodu,
jak svaté lásky zákon kázal vrozený
umířiti pro život a pro svobodu
daleké vlasti: štít náš buď jim obranou,
vzletem, jímž padáme, ať oni povstanou!

1918

PÍSEŇ

Šly mraky trýzní naplněné,
a země kvetla nadějí,
a srdce, srdce roztoužené
k ní přitisklo se prudčeji.

A tlouklo v jejím horkém dechu,
jsouc její částí prokletou:
hvězd nezrodíte v divém spěchu,
ať blesky mi z vás vykvetou!

Zem' zachvěla se strašnou ranou
a mraky v dálku odtáhly,
kdes v ohromnosti hvězdy planou,
však srdce blesky zasáhly.

POSLÁNÍ

Vy všichni, kteří mocnost vůle máte
a mravnost duše, srdce velikost
a křídla ducha, jimi zamáváte
jak vichrem žhavým, rozepnete most
v dychtivé, dravé radosti a muce
od hory k hoře jak od ruky k ruce!

Vy naši muži, osvoboditelé,
rekové bílí, neposkvrnění,
vám otvíráme brány víry celé
a připínáme ocel brnění,
buď vaše síla jednotná a svorná
a jděte s láskou, ta je divotvorná!

A jděte hrdi, neslevujte v ničem,
pod dějin kola patří nepřítel,
pomněte starých otrokářů s bičem,
kam jejich rozkaz ničivý by spěl!
Zdar vzletu, odvaze, zdar každé ráně,
zdar dílu vašemu, vlast čeká na ně!

ZEMĚ NAŠE

Země naše, rozkveť do kouzelných květů,
rozzáři své krásy v svatém nadšení,
otevři své brány přátelskému světu,
který ve svobodu pouta promění.

Řeky, rozšumte se novou melodií,
zahrady a lesy, zvučte písněmi,
věže, vaše zvony, slavíci, nechť žijí,
tlukou, buší, bouří srdci se všemi,

srdci se všemi, jež bděla, krvácela
rekovně a slavně pro závrtný sen,
města, vísky, vroucně ozdobte svá čela,
proroctví hlas mocný bude naplněn!

Země naše rozkveť, rozzáři své krásy
pro památku mučedníků, pro syny,
jimiž pluky Blanické se v život hlásí
a tvůj celý národ mění v hrdiny!

18. IX. 1918

BALLADA

Vy hrdinové bezejmenní
a bohatýřští mučedníci,
stín strašných vašich utrpení
rozkvetl v světlo doufající.

Zem v oltáře se proměnila
a šibenice v svatá křídla,
smrt hladem v obřad, jehož bílá
tvář zaslíbené ráje shlídla.

Váš duch ať krev nám rozplamení,
v nás věčně živ je vítězí,
vy hrdinové bezejmenní
a bohatýřští mučedníci!

28. ŘÍJNA 1918

Co stalo se? Spad' řetěz s šijí,
okovy s rukou, bělmo s očí,
odvážné pěsti do vrat bijí,
a hlavy se nám vírem točí.

Brány se rázem otvírají,
vzduch ohněm volných duší šlehá,
jsme v naší zemi a jsme v ráji,
v srdcích se třese vzdor i něha.

Cos ohromného chvíle tvoří,
již otroctví a pouta není,
a všichni jako vlny moří
se dmeme vzhůru okřídlení.

Vlast svobodně si oddychuje
našimi ňadry, hrdinové
nám svítí z dalek, prapor duje,
a vše je nové, nové, nové.

Hle, výkřik, píseň, slza, věta,
sopečné výhně ratolesti,
jsme těžištěm v tu chvíli světa,
chcem' zeměkouli v dlaních nésti!

Duch, spravedlnost, láska, krása
se v opojení s námi řítí
v hodinu, jejíž úder jásá:
teď budem' žít, žít, žít!

MILANU ROSTISLAVU ŠTEFÁNIKOVĚ

Hrdino vznešený, ty okřídlený,
jenž s hvězdami jsi bydlil nad světem
a k zemi, vlasti své jsi zanícený
zrak upřel, srdce rozplamenil snem,
ty všudypřítomný pro naši spásu,
proroku, vůdče, ozvěno všech hlasů,
všech srdcí srdce, lásky genie,
my čekali, jak zář tvá rozlije
své kouzlo tajemné, až přijdeš k nám,
hrdino z říše hvězd, ty hvězda sám!

Ó hrůza, hvězda sřítla se s výše
v osudnou hodinu, my v hoři jdem'
tvou drahou zemí mateřskou, a tiše
kult divu pro nás vzniká v jménu tvém,
jež zlať se věčně na obloze naší,
nechť nesmrtelnou ochranou se vznáší
nad naší vlastí nesmírný tvůj duch,
buď s námi navždy vnukáním svých tuch,
své síly perutné a světla tmám,
hrdino z říše hvězd, ty hvězda sám!

5. V. 1919

HRDINSTVÍ

A ještě stíny nesmírné se plíží
otrockých okovů, žalárních mříží?
A ještě není štít náš očištěn,
pozvednut k hvězdám, ve slunečný den?

Hrdinství vzrůstej nad podlosti stvůru
odvážně, slavně krví ku azuru,
ať navždy ztichnou hanby řetězy
a konečně jsme doma vítězi!

Hrdinství vzrůstej slavnou epopejí,
ať nepřátelé před námi se chvějí,
ať cítí svět a srdce přátel všech
mohutnou, věrnou baštu silných Čech!

FRANCIÍ

Posvátná země! Spatřila jsem tvoje rány —
v poušť obrácené lesy, niv a polí lány,
zahrady, háje bez lístku a bez hlesu,
na štítu vlasti své tvou bolest ponesu.

Vesniček zmizelých jsem nespočetala,
divoké máky bují jen, kde znívala
večerní modlitba a zvony hovořily,
jdou poutníci a řkou: — Zde kdysi lidé žili.

Do měst jsem vešla rozbitých a opuštěných,
kde straší prázdných důlků očních poděšených
smrt hrůzou ničivou, kde kámen na kameni
nezůstal, umřel sen, kde živé duše není.

Do starých, krásných měst jsem vešla zřícených,
zsinalé štíty, loubí, holé kostry z nich
jak výkřik trčí k nebi v pustá náměstí.

Kdes ještě člověk v okně sedí jako pták,
přitištěn ke zdi, polozazděn v neštěstí,
do trosek upíraje vytřeštěný zrak.

A strašné, k Bohu volající o pomstu
čnící stěny katedral, svědectví potomstvu
o zákeřnických činech panovačných vrahů,
všem smířlivým a slevujícím pro výstrahu.

Z ohromných budov básní člověkovy dílny
jen obrys zůstal rozletu, jenž tepal silný,
byv kdysi živým srdcem, k výším nadsvětským,
na pospas vydán zběsilostem ďábelským.

Francie drahá, horká slzí záplavou,
na štítu vlasti své tvou bolest krvavou
ponesem' vlastním utrpením smíšenou!
Nechť dálku duchovité mosty překlenou
pro věčný svazek náš, by hrdinský duch bděl
na stráží bezpečné: je živ náš nepřítel!

POSLÁNÍ

- K sv. Václavu 9
Ty země nešťasná! 11
K bílému městu 13
Vidění 14
Večer 16
Mé drahé Čechy 17
Svatořečení 18
Osud 19
Nokturno 21
Přípitek v dálku 22
Ozvěnou 23
Píseň na odchodu 24
Tibetský strom 25
Čechy! 27
Mrtvému příteli 28
Naším 30
Píseň 31
Poslání 32
Země naše 34
Ballada 35
28. října 1918 35
Milanu Rostislavu Štefánikovi 37
Hrdinství 38
Francii 39

KNIHU VYPRÁVIL F. KOBLIHA.
TISKL J. SKALÁK A SPOL. V PRAZE.
VYBRANÉ KNIHY, SVAZEK XVIII.
VYDAL LUDVÍK BRADÁČ
V KRÁL. VINOHRADĚCH

1919

PG
5038
J45P67
1919
c.1
ROBA

